

उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या आस्थापनेवरील
अधिक्षक, महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-ब सेवाप्रवेशोत्तर
प्रशिक्षण व परिक्षेचे आयोजन करणे

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : सेप्रप-२०१९/प्र.क्र. २३६/म.शि.-१,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२.

दिनांक : २१ नोव्हेंबर, २०२२.

शासन परिपत्रक :-

शिक्षण विभाग राजपत्रित अधिकारी (शिक्षण संचालक यांच्या अंतर्गत) विभागीय परिक्षा नियम, १९७९ मधील तरतुदीनुसार, सरळसेवेने नियुक्त झालेल्या अधिक्षक, महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-ब संवर्गातील कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी/अधिक्षक/प्रबंधक यांच्या सन २०२२ च्या विभागीय परिक्षेसाठी एक आठवड्याचा प्रशिक्षण कार्यक्रम माहे डिसेंबर, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात व विभागीय परिक्षा माहे जानेवारी, २०२३ च्या पहिल्या आठवड्यात एका दिवशी २ पेपर याप्रमाणे २ दिवस आयोजित करावयाची आहे. सदर प्रशिक्षण आणि परीक्षेसाठी प्रथमच बसण्यास पात्र असलेल्या उमेदवारांचे विहित नमुन्यातील अर्ज या परिपत्रकान्वये मागविण्यात येत आहेत.

२. सदर परिपत्रक सर्व संबंधित अधिक्षक, महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-ब संवर्गातील अधिकाऱ्यांच्या (कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी/अधिक्षक/प्रबंधक) (प्रतिनियुक्तीवर / रजेवर असलेल्या अधिकाऱ्यांसह) त्वरित निदर्शनास आणावे व त्यांची स्वाक्षरी घेऊन ते कागदपत्र अभिलेखात जतन करून ठेवावेत. संबंधित अधिकाऱ्यांना सदर विभागीय परिक्षेच्या प्रशिक्षण वर्गाचा लाभ फक्त एकदाच घेता येईल, ही बाब त्यांच्या निदर्शनास आणण्यात यावी. याबाबतची संपूर्ण जबाबदारी उच्च शिक्षण संचालनालयाची राहिल.

३. सदर विभागीय परिक्षेसाठी १०० गुणांच्या ४ प्रश्नपत्रिका असून, प्रश्नपत्रिकानिहाय अभ्यासक्रम यासोबत जोडला आहे.

४. सदर प्रशिक्षण आणि परीक्षेसाठी सादर करावयाच्या अर्जाचा नमुना सोबतच्या प्रपत्र “अ” प्रमाणे राहिल. उच्च शिक्षण संचालनालय व अधिनस्त कार्यालयातील जे अधिक्षक, महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-ब संवर्गातील कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी/अधिक्षक/प्रबंधक सन २०२२ च्या विभागीय परीक्षेस पहिल्यांदाच बसण्यास पात्र असून ज्यांचे प्रशिक्षण अद्याप झालेले नाही, अशा अधिकाऱ्यांचे विहित नमुन्यातील अर्ज प्रमाणित करून, उच्च शिक्षण संचालनालयाने दिनांक २५ नोव्हेंबर, २०२२ पर्यंत शासनास सादर करावेत. विहित नमुन्यातील अर्जात उमेदवाराने आपले संपूर्ण नाव, नियुक्ती दिनांक, कार्यालयाचे नाव इत्यादी तपशील अचूक नमूद करावा. सदर अर्जामध्ये उमेदवाराने भरलेली माहिती बरोबर असल्याची उच्च शिक्षण संचालनालयाने खात्री करावी.

५. सदर विभागीय परिक्षेच्या प्रशिक्षणाचे आयोजन माहे डिसेंबर, २०२२ महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यामध्ये व विभागीय परिक्षेचे आयोजन माहे जानेवारी, २०२३ च्या पहिल्या आठवड्यात करण्याचे नियोजित आहे.

६. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२२११२११७१४०८२४०८ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र-वरीलप्रमाणे.

(प्रताप पां. लुबाळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- (१) प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- (२) संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- (३) सर्व विभागीय सह संचालक, उच्च शिक्षण
- (४) सर्व संबंधित कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी/अधिक्षक/प्रबंधक (उच्च शिक्षण संचालनालयामार्फत)
- (५) निवड नस्ती मशि-१.

289

विभाग-उच्च शिक्षण विभाग
विभागीय सेवाप्रवेशोत्तर परीक्षेचे पेपर क्रमांक एक व दोन करिता गुणांचा आराखडा
पेपर - १ (उच्च शिक्षण विभागातील प्रशासकीय शाखेसंबंधीचे प्रचलित प्रश्न) (पुस्तकाशिवाय)
(गुण - १००, वेळ - ३ तास)

घटक :

अ.क्र.	विषय	गुण
१	शिक्षण संचालनालयाची संरचना	१०
२	अधिकाऱ्यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या	१५
३	शासकीय कार्यालये / महाविद्यालये / संस्था / वसतीगृह संरचना	१०
४	उच्च शिक्षण विभागातील विविध शिष्यवृत्ती / सवलत योजना	१५
५	शिक्षण संचालनालयाच्या विविध योजना	१०
६	शिक्षण शुल्क / प्रवेश नियंत्रण शुल्क समिती	०५
७	राष्ट्रीय उच्चस्तर शिक्षा अभियान (RUSA)	०५
८	वेतन पथक संरचना व कार्यपद्धती	१०
९	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम २०१५	०५
१०	महाराष्ट्र राज्य अध्यापक विकास संस्था (MSFDA)	०५
११	न्यायालयीन कामकाज कार्यपद्धती	१०
	एकूण	१००

विभाग-उच्च शिक्षण विभाग

पेपर - २ (उच्च शिक्षण विभागातील नियम / अधिनियम) (पुस्तकाशिवाय)
(गुण - १००, वेळ - ३ तास)

घटक :

अ.क्र.	विषय	गुण
१	अशासकीय महाविद्यालयांची अनुदान कार्यपद्धती	१०
२	अशासकीय अनुदानित महाविद्यालय आकृतीबंध (शिक्षकेतर)	०५
३	अनुदान निर्धारण कार्यपद्धती (शासन निर्णय दिनांक ०३.१०.१९७९ व इतर)	१०
४	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६	१५
५	महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था व्यवस्थापन कायदा १९७६	०५
६	प्राचार्य, सहायक प्राध्यापक व इतर समकक्ष पदासाठीच्या विहित शैक्षणिक अर्हता	१०
७	महाराष्ट्र राज्यात कृषी, पशु व मत्स्यविज्ञान, आरोग्य विज्ञान, उच्च व तंत्र व व्यवसाय शिक्षण यामधील अनधिकृत संस्था स्थापन करण्यास आणि अनधिकृत अभ्यास पाठ्यक्रम सुरु करण्यास मनाई करण्याकरीता व तत्संबंधित किंवा तदानुषंगिक बाबींकरीता तरतूद करण्यासाठी अधिनियम २०१३	०५
८	स्वयंसहाय्यिक विद्यापीठे / स्वायत्त महाविद्यालये कार्यपद्धती शासन निर्णय दिनांक ०८.०३.२०१९	०५
९	शिक्षकीय पदांचे विविध वेतन आयोग - वेतनश्रेणी / करीअर अँड व्हान्समॅट स्कीम अंतर्गत पदोन्नती नियम / निकष / कार्यपद्धती	१०
१०	नवीन अशासकीय महाविद्यालय परवानगी, पायाभूत सुविधांचे निकष (शासन निर्णय दिनांक १३.०९.२०१७, १५.०९.२०१७ व १२.१०.२०१७)	१०
११	कामाच्या ठिकाणी महिलांचा लैंगिक छळ (प्रतिबंध, प्रतिबंध आणि निवारण) कायदा २०१३	०५
१२	राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण-२०२०	१०
	एकूण	१००

विभाग-उच्च शिक्षण विभाग

पेपर - ३ (सर्वसाधारण अधिनियम व नियम) (पुस्तकासह) (गुण - १००, वेळ - ३ तास)

घटक :

अ.क्र.	विषय	गुण
१	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्याबाबतचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडतांना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५	१०
२	माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५	१०
३	महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम, १९७९	०५
४	महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९	०५
५	महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१	१०
६	महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम, १९८१	०५
७	महाराष्ट्र नागरी सेवा (पदग्रहण अवधी, स्वीयेत्तर सेवा आणि निलंबन, बडतर्फी व सेवेतून काढून टाकणे यांच्या कालावधीतील प्रदाने) नियम, १९८१	१०
८	महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम, १९८१	१०
९	महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम, १९८१	१०
१०	अपंग व्यक्ती कायदा (समान संधी, हक्क संरक्षण व सहयोग) नियम २०१६	०५
११	महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवाजेष्ठता विनियमन) नियम, १९८२ व महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवाजेष्ठता विनियमन) नियमावली २०२१	०५
१२	महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम २०१५ (सेवा हमी कायदा)	०५
१३	आपत्ती व्यवस्थापन कायदा	०५
१४	महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५	०५
	एकूण	१००

विभाग-उच्च शिक्षण विभाग

पेपर - ४ (लेखे व वित्तीय कार्यपद्धती) (पुस्तकासह) (गुण - १००, वेळ - ३ तास)

घटक :

अ.क्र.	विषय	गुण
१	मुंबई वित्तीय नियम, १९५९	१५
२	वैद्यकीय खर्च प्रतिपूर्ती नियम, १९६२	१५
३	महाराष्ट्र आकस्मिक खर्च नियम, १९६५ (वित्त विभाग प्रकाशन क्र.९)	१०
४	महाराष्ट्र कोषागार नियम, १९६८	१०
५	गट विमा योजना, १९८२	१०
६	महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका	१५
७	महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्यनिर्वाह निधी नियम, १९९८	१५
८	वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका-१९७८ भाग-पहिला, उपविभाग- १ ते ५ शासन निर्णय दिनांक १७ एप्रिल २०१५.	१०
	एकूण	१००

(शासन परिपत्रक क्रमांक : सेप्रप-२०१९/प्र.क्र.२३६/म.शि.-१, दि. २१ नोव्हेंबर, २०२२ सोबतचे सहपत्र)

प्रपत्र-अ.

अधिक्षक, महाराष्ट्र शिक्षण सेवा, गट-ब संवर्गातील अधिकाऱ्यांकरीता घेण्यात येणाऱ्या विभागीय परिक्षेस बसण्यासाठी परवानगी व प्रशिक्षणास प्रवेश घेण्यासाठी करावयाचा अर्ज

भाग-१

१	अर्जदाराचे संपूर्ण नाव	
२	कार्यालयाचे नांव	
३	अधिक्षक, म. शि. से., गट-ब संवर्गातील पदावर नियुक्ती झाल्याचा दिनांक	
४	अर्जदार ज्या वर्षी परीक्षेस बसू इच्छितो ते वर्ष	
५	अर्जदारास एखाद्या प्रश्नपत्रिकेत सूट मिळाली असल्यास खालील माहिती द्यावी :-	
	अ) परीक्षेला बसल्याचे वर्ष	
	ब) आसन क्रमांक	
	क) कोणत्या प्रश्नपत्रिकेत सूट मिळाली आहे	
	ड) मिळालेल्या गुणांची टक्केवारी	

भाग-२

(ज्यांना परीक्षापूर्व प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घ्यावयाचा आहे फक्त अशा उमेदवारांनीच भरावयाचा)

१. मी परीक्षापूर्व प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घेऊ इच्छितो.

२. मी असे जाहीर करतो की, यापूर्वी मी अशा प्रशिक्षण सवलतीचा लाभ घेतलेला नाही.

दिनांक :-

अर्जदाराची सही

(उच्च शिक्षण संचालनालयाच्या उपयोगाकरिता)

भाग-३

अर्जदाराने भाग-१ मधील बाब क्रमांक ३ व ५ आणि भाग-२ मधील बाब क्रमांक २ मध्ये दिलेली माहिती तपासली आणि बरोबर असल्याचे आढळले.

क्रमांक :

दिनांक :

आस्थापना अधिकारी,
उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे